

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/124/2024
Identifikačné číslo spisu:	6122469342
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6122469342.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne EOS KSI Slovensko, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 35724803, zastúpenej advokátskou kanceláriou Remedium Legal, s.r.o., Bratislava, Prievozská 2, IČO: 53255739, proti žalovanej G. R., narodenej L. o zaplatenie 2.834,56 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Lučenec pod sp. zn. 11Csp/23/2023, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 22. augusta 2024 sp. zn. 16CoCsp/29/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici z 22. augusta 2024 sp. zn. 16CoCsp/29/2023 (ďalej aj „odvolací súd“) podľa § 387 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil rozsudok Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“) z 09. augusta 2023 č. k. 11Csp/23/2023-174 o zamietnutí žaloby aj o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žalovanej (§ 262 ods. 1, 2 a § 255 ods. 1 CSP); žalovanej proti žalobkyni nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania (§ 369 ods. 1, § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 CSP).

1.1. V odôvodnení rozsudku odvolací súd skonštatoval, že predmetom sporu bola peňažná pohľadávka, ktorú žalobkyňa nadobudla zmluvou o postúpení od veriteľa VB. (ďalej aj „O.“), a ktorá vznikla zo zmluvy uzavretej medzi bankou ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom 05. júna 2018, ktorou bol žalovanej poskytnutý úver v sume 3.240 eur. Žalovaná úver riadne a včas nesplácala v dohodnutých splátkach, banka vyhlásila mimoriadne zosplatnenie úveru k 18. júnu 2020 a vyzvala žalovanú na úhradu zostatku. Následne túto pohľadávku banka postúpila zmluvou z 13. novembra 2020 na žalobcu.

1.2. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie sa najprv zaoberal aktívnou vecnou legitímáciou žalobkyne (R 6/2020, sp. zn. 4Cdo/162/2020), a preto skúmal, či došlo k platnému postúpeniu pohľadávky zo strany banky na žalobkyňu v zmysle § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“). Súd prvej inštancie dospel k záveru o zamietnutí žaloby pre nedostatok aktívnej legitímácie žalobkyne, keď postúpenie pohľadávky považoval za absolútne neplatný právny úkon (§ 39 OZ) v dôsledku absencie výzvy v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Za takú výzvu nepovažoval súd prvej

inštancie výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru z 18. júna 2020 ani pokus o zmier z 31. marca 2020. Žalobkyňa tak nebola nositeľkou hmotnoprávneho nároku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzavretej medzi bankou a žalovanou, a preto žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne zamietol.

1.3. Na odvolanie žalobkyne odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP). Odvolací súd v zhode s názorom súdu prvej inštancie uviedol, že ZoB upravuje podmienky, za splnenia ktorých je možné postúpiť pohľadávku patriacu banke t. j. postupcovi buď inej banke alebo aj subjektu, ktorý nie je bankou (žalobcovi). Prvá veta § 92 ods. 8 ZoB definuje dve takéto podmienky, a to existenciu písomnej výzvy banky uvažujúcej o postúpení pohľadávky a nepretržité viac než 90 dní trvajúcej omeškania dlžníka so splnením čo i len časti peňažného záväzku. Odvolací súd skonštatoval, že v konaní nebola preukázaná hneď prvá z dvoch kumulatívne vyžadovaných zákonných podmienok pre postúpenie pohľadávky klienta banky na iný subjekt, a to predchádzajúca osobitná výzva banky klientovi a v stave aktuálnom pred postúpením pohľadávky). Obsah § 92 ods. 8 prvá veta ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky, že jej klient je v omeškaní so splnením čo i len časti záväzku. Tejto zákonnej požiadavke podľa odvolacieho súdu nezodpovedá pokus o zmier z 31. marca 2020 ani výzva na predčasné splatenie zostatku úveru z 18. júna 2020 adresované žalovanej.

1.4. Odvolací súd uzavrel, že banka nepostupovala v súlade s § 92 ods. 8 ZoB, keď nezaslala žalovanej ako dlžníkovi samostatnú/výlučnú výzvu v zmysle § 92 ods. 8 ZoB, dôsledkom toho nedošlo k platnému postúpeniu žalovanej pohľadávky, čo zakladá nedostatok vecnej hmotnoprávnej legitímácie na strane žalobkyne, pre ktorú bolo potrebné jej žalobu ako celok zamietnuť. Súd prvej inštancie správne postupoval, ak žalobu z dôvodu nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobkyne zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolatelka“), jeho prípustnosť odôvodňovala ustanovením § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu a vec vrátiť tomuto súdu na ďalšie konanie a priznať jej nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Pre naplnenie dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 CSP uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci pokiaľ vychádza z toho, že ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB predpokladá výlučnú a samostatnú výzvu banky, že jej klient je v omeškaní so splnením, čo i len časti záväzku. V tomto kontexte odkázala na rozdielne rozhodnutia dovolacieho súdu (napr. 9Cdo/165/2002, 1Cdo/154/2022, 7Cdo/191/2021) a to i tak, že výzvu na plnenie pred postúpením pohľadávky podľa § 92 ods. 8 ZoB možno považovať aj oznámenie o vyhlásení mimoriadnej (predčasnej) splatnosti, ak jej obsahom je výzva dlžníkovi na zaplatenie pohľadávky. Vádu v zmysle § 420 písm. f) CSP zakladá nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom.

3. Žalovaná nevyužila právo vyjadriť sa k dovolaniu.

4. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 3C príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP), a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že rozhodujúcou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu je otázka, namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 421 ods. 1 CSP), posúdenia výzvy podľa ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách; teda otázka, či môže byť takouto výzvou aj výzva podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, alebo oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.

5. Uznesením veľkého senátu občianskeho právneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2025 sp. zn. 1VCdo/4/2025 boli zjednotené právne názory senátov dovolacieho súdu na predmetnú právnu otázku [či ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky osobitnú (samostatnú) výzvu banky pre postúpenie alebo takou výzvou môže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka] tak, že: „Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách predpokladá pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt osobitnú výzvu banky klientovi, že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku, pričom touto

výzvou nie je (nemôže byť) výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.“ (R 38/2025).

6. Z predmetnej ustálenej judikatúry dovolacieho súdu (R 38/2025) vyplýva, že postúpenie pohľadávky zo spotrebiteľského právneho vzťahu predpokladá výzvu banky. Pre platné postúpenie pohľadávky banky na iný subjekt sa predpokladá osobitná/výlučná/samostatná výzva banky klientovi (v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách), že je v omeškaní so splatením čo i len časti svojho peňažného záväzku. Touto výzvou nemôže byť výzva banky podľa ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka ani oznámenie o vyhlásení úveru za predčasne splatný.

6.1. Takýto výklad je podľa veľkého senátu najvyššieho súdu súladný s princípom zvýšenej ochrany spotrebiteľa v spotrebiteľských veciach a tiež zodpovedá základnému výkladovému pravidlu zakotvenému v spotrebiteľskom práve v § 54 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého v prípade pochybnosti platí priaznivejší výklad obsahu zmluvy v prospech spotrebiteľa. Možno k nemu dospieť gramatickým (jazykovým) ako aj systematickým výkladom ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Predmetné ustanovenie poskytuje ochranu klientom banky, (a teda aj spotrebiteľom). Jeho cieľom a účelom je umožniť klientovi, aby po upozornení na právo veriteľa postúpiť pohľadávku na iný, hoci aj nebankový subjekt (nepodliehajúci dozoru NBS, čo nemusí byť v záujme spotrebiteľa), mal možnosť tomuto postupu účinne zabrániť tým, že vo výzve vyčíslenú výšku pohľadávky dodatočne uhradí (viď úmysel zákonodarcu vyjadrený v dôvodovej správe k zákonu o bankách). Ešte predtým ako sa banka rozhodne vzniknutú pohľadávku postúpiť musí nevyhnutne v prvom rade realizovať kroky predpokladané v ustanovení § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a teda musí predovšetkým platne zosplatiť svoju pohľadávku a až následne môže realizovať kroky k jej postúpeniu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Prvým zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky je teda existencia splatnej pohľadávky alebo jej časti, čo tiež predpokladá výzvu „meškajúcemu“ spotrebiteľovi, avšak povahou a účelom odlišnú, než akú má na mysli ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách. Ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upravuje za akých podmienok môže banka žiadať o zaplatenie celej pohľadávky; ide o kumulatívne podmienky, a to nesplácanie úveru po dobu troch mesiacov a upozornenie spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Naproti tomu ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách má postavenie lex specialis k § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, keďže sprísňuje všeobecné podmienky ustanovené v Občianskom zákonníku požadované pre platnosť postúpenia pohľadávky. Zákonodarca prostredníctvom stanovenia prísnejších podmienok pre postúpenie pohľadávky chráni klienta pred tým, aby ním poskytnuté informácie týkajúce sa jeho osoby a pomerov neboli postupované bez žiadnych zákonných obmedzení, a preto pred samotným postúpením stanovil povinnosť banky spotrebiteľa/dlžníka o tomto zámere informovať. Ak by zákonodarca zamýšľal spojenie povinností banky do jedného právneho úkonu, tak by to explicitne uviedol v zákone alebo by jednotlivé ustanovenia prepojil odkazom.

7. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že dovolanie v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nie je vymedzené správne, lebo tu nešlo o prípad kedy by rozhodnutie odvolacieho súdu malo spočívať na nesprávnom právnom posúdení veci, ide tu o situáciu, kedy sa rozhodnutím veľkého senátu ustálili doposiaľ odlišné právne názory dovolacieho súdu, a preto dovolací súd dovolanie odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP. Na tomto závere nič nemení ani to, že k zjednoteniu relevantného právneho názoru veľkým senátom došlo až po podaní dovolania. Zároveň dovolací súd vychádzal z judikatúry, že prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porovnaj R 54/2012 a R 24/2017); dovolanie v tejto časti ako neprípustne odmietol (§ 447 písm. c) CSP).

8. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 CSP tak, že žalovanej ich náhradu nepriznal, pretože aj keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zaviniť žalobkyňa (§ 256 ods. 1 CSP), žalovanej žiadne preukázané trovy dovolacieho konania nevznikli (R 72/2018).

9. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.